

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Evy Šonkové a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Sylvie Šiškeové v právní věci žalobce: **J. E.**, zastoupený JUDr. Milanem Pivovarcíkem, advokátem se sídlem Nový Šaldorf - Sedlešovice 245, proti žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 1882/57, Jihlava, za účasti: **I) P. P.**, **II) E. P.**, společně zastoupeni Mgr. Ing. Milanem Sochořem, advokátem se sídlem Divadelní 614/6, Brno, **III) Povodí Moravy s. p.**, se sídlem Dřevařská 932/11, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 10. 2019, č. j. KUJI 69192/2019, sp. zn. OŽPZ 1607/2019 Pa-2, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 4. 2021, č. j. 30 A 154/2019-136,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**
- IV.** Osoby zúčastněné na řízení **n e m a j í p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před správními orgány a krajským soudem

[1] Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Jihlava, odboru životního prostředí (dále jen „vodoprávní úřad“), ze dne 30. 5. 2019, č. j. MMJ/OŽP/80188/2019-DoJ, sp. zn. MMJ/OŽP/10027/2013/58 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím vodoprávní úřad žalobci nařídil, aby odstranil nepovolené úpravy hráze vodní nádrže – rybník „K.“ na pozemku p. č. X v k. ú. K. u T. ve vlastnictví žalobce, spočívající v zabetonování nátokového objektu

pro turbínu ve vlastnictví osob zúčastněných na řízení 1) a 2) a odstranění hrazení nátokového objektu. Žalovaný v napadeném rozhodnutí shrnul, že žalobce neohlásil udržovací práce vodoprávnímu úřadu, ačkoli to bylo podle zákona potřeba, ani nepožádal o jejich dodatečné povolení, a proto bylo prvostupňové rozhodnutí správné.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu, kterou Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) v záhlaví uvedeným rozsudkem (dále jen „rozsudek krajského soudu“) zamítl jako nedůvodnou. Zdůraznil, že úpravy provedené žalobcem mohly dle znaleckých posudků, jimiž bylo na základě instrukce krajského soudu doplněno dokazování ve správním řízení, negativně ovlivnit stabilitu vodního díla, a to malé vodní elektrárny (dále jen „MVE“) ve vlastnictví osob zúčastněných na řízení 1) a 2), s níž je K. rybník funkčně spjatý. Nešlo proto o udržovací práce, které by nevyžadovaly ohlášení vodoprávnímu úřadu dle § 15a odst. 6 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), a § 103 odst. 1 písm. c) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného a osob zúčastněných na řízení

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Dle stěžovatele byla MVE zničena požárem v roce 2003 a již od roku 1997 neplnila funkci energetického využití. Strojovna (turbína) je nefunkční a budova v havarijním stavu, což potvrdil i znalecký posudek Ing. O. D. a projektová dokumentace Ing. J. V., krajský soud však tyto listiny nezohlednil. MVE se navíc nenachází na vodním toku, neboť odtokové koryto od MVE bylo zasypáno a zastavěno stavbami, čímž vodní tok zanikl a nyní je veden pouze jako „recipient mimo vodní tok“. Z těchto důvodů nemůže jít v případě MVE o vodní dílo. MVE ostatně ani v katastru nemovitostí není zapsána jako vodní dílo, nýbrž jako stavba technického vybavení. Nátokové potrubí stěžovatel zabetonoval jakožto provizorní opatření z důvodu neřízených průsaků již v roce 2011, a to v souladu se závěry technickobezpečnostního dohledu ze dne 22. 12. 2011 sepsaného Ing. S. Ž. Zabetonováním zabránil podmáčení zasypaného odtokového koryta a podmáčení zde nově budovaných staveb. S ohledem na tyto skutečnosti, které krajský soud nedostatečně zohlednil, není správný jeho závěr, že se v případě zabetonování nátokového objektu nejednalo o udržovací práce nevyžadující ohlášení vodoprávnímu úřadu. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu a odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Navrhl kasační stížnost zamítnout.

[6] Osoby zúčastněné na řízení 1) a 2) se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnily se závěry krajského soudu a uvedly, že tvrzení stěžovatele týkající se poškození MVE povodní z roku 1997 je nepravdivé. Navrhly kasační stížnost zamítnout.

[7] Osoba zúčastněná na řízení 3) se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že je přípustná a lze ji projednat. Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[9] Nejvyšší správní soud předně nesouhlasí s námitkou stěžovatele, že rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný. Stěžovatel tvrdí, že krajský soud nezohlednil námitky, že MVE není z důvodu špatného technického stavu a absence vodního toku vodním dílem a že práce na nátokovém objektu stěžovatel učinil v návaznosti na již dřívější zabetonování nátokového potrubí, kterým chtěl zabránit neřízeným průsakům z rybníka. Krajský soud se však s tvrzenými skutečnostmi ve svém rozhodnutí vypořádal. Uvedl, že „*technický stav elektrárny ani okolnosti související s její případnou demolicí pro závěr o případném negativním vlivu prací na toto vodní dílo nejsou nijak relevantní*“ a že „*není rovněž relevantní, zda odtokové koryto směřující k MVE je funkční či nikoliv; důležité v tomto směru je, že předmětné vodní dílo stále existuje a může využívat vodu z rybníka K. Ostatně nefunkčnost MVE významně souvisí právě s nepovolenými pracemi, v důsledku nichž došlo ke znemožnění napájení tohoto díla vodou z rybníka*“ (odst. 30 rozsudku krajského soudu). Dodal, že „*[n]erozhodné je rovněž tvrzení žalobce, že by odstraněním provedených prací došlo ke katastrofě a k ohrožení vodního díla rybník K. [...] Aby však vlastník vodního díla mohl s takovým argumentem uspět, musel by svá tvrzení o „katastrofě“ či „ohrožení“ vodního díla blíže vysvětlit či podpořit konkrétními důkazními prostředky, což se v nyní projednávaném případě nestalo*“ (odst. 29 rozsudku krajského soudu).

[10] Krajský soud nad rámec toho vysvětlil, že soulad uskutečněných prací se závěry technickobezpečnostního dohledu nezakládá výjimku z povinnosti stěžovatele žádat vodoprávní úřad o povolení k jejich provedení a že pro řízení o odstranění stavby není rozhodná ani platnost povolení k nakládání s povrchovými vodami pro vodní dílo MVE z roku 1991. Rovněž podotkl, že znaleckým posudkem Ing. O. D. a projektovou dokumentací Ing. J. V. se nezabýval, neboť „*[z]nalecký posudek, který zpracoval Ing. O.D., posuzuje technický stav MVE a projektová dokumentace je vypracována pro záměr demolice MVE. Technický stav elektrárny ani okolnosti související s její případnou demolicí pro závěr o případném negativním vlivu prací na toto vodní dílo nejsou nijak relevantní*“ (odst. 30 rozsudku krajského soudu). Není tedy pravdou, že by krajský soud tyto listiny nevzal v úvahu. Odůvodnění rozsudku krajského soudu se zabývá všemi žalobními body, je srozumitelné a opřené o dostatek relevantních důvodů.

[11] Jak již Nejvyšší správní soud uvedl, skutečnost, „*že krajský soud vyhodnotil zjištěné skutečnosti jinak, než si stěžovatel představoval, nezakládá nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí*“ (rozsudek ze dne 19. 8. 2021, č. j. 3 Azs 195/2020-38). Nezohlednění skutečností, jimž stěžovatel přisuzuje jinou relevanci pro předmět sporu než krajský soud, neznamená, že krajský soud vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu, a dopustil se tak vady řízení s vlivem na zákonnost jeho rozhodnutí. Kasační důvod ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tedy není naplněn.

[12] Nejvyšší správní soud dále nemůže souhlasit s námitkami stěžovatele, že zabetonování nátokového objektu v hrázi rybníka, který slouží k přívodu vody do MVE skrze nátokové potrubí, je pouhou udržovací prací nevyžadující ohlášení vodoprávnímu úřadu, či že prokázaný negativní vliv prací na MVE je irelevantní z důvodu, že MVE již není vodním dílem, anebo z důvodu, že MVE s K. rybníkem již není funkčně propojena.

[13] „*Smyslem udržovacích prací je zachovat stavbu ve stavu, který odpovídá projektové dokumentaci ověřené ve stavebním řízení, ve zkráceném stavebním řízení či dokumentaci přiložené k ohlášení, popřípadě dokumentaci skutečného provedení stavby. V podstatě se jedná o běžně prováděné opravy, kterými se nemění právní poměry stavby (na rozdíl od nástavby, přístavby, změny účelu užívání), neboť udržovací práce musí být v souladu s existujícím právním stavem stavby. Údržba slouží k běžným opravám a odstranění či opravě běžného opotřebení jinak funkční stavby – nikoli k znovuvytvoření stavby nové na půdorysu nepatrných zbytků stavby historické. Z pohledu faktické existence či neexistence stavby, jejíž posouzení je v pravomoci správního úřadu, je pak lhostejné, zda k fyzickému zániku stavby přispěl účastník řízení, jeho právní předchůdci či snad jiné okolnosti (vyšší moc apod.)*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 As 338/2017-32). Lze přijmout tvrzení stěžovatele, že zabetonování nátokového objektu mělo, vzhledem k možným průsakům, sloužit údržbě hráze vodního díla K. rybníka. Jak ve svém znaleckém posudku uvedl Ing. J. Š., z krátkodobého hlediska sice měly provedené činnosti jakožto operativní nouzová opatření pozitivní vliv na stabilitu hráze, do budoucna však zůstává stále nezbytným odborně připravené definitivní řešení. Zabetonováním však zároveň došlo ke znemožnění případného budoucího užívání MVE, která je spolu s nátokovým objektem a nátokovým potrubím, jak již bylo vodoprávním úřadem rozhodnuto dne 3. 8. 2017, č. j. MMJ/OŽP/101166/2017-DoJ (právní moc nastala po zamítnutí odvolání žalovaným dne 3. 1. 2018, č. j. KUJI 91240/2017, sp. zn. OŽPZ 2805/2017 Pa-2), rovněž vodním dílem. Je zřejmé, že ve vztahu k vodnímu dílu MVE tedy nemohlo být zabetonování nátokového objektu udržovací prací sloužící běžným opravám. Je rovněž nepochybné, že nemohlo jít ani o udržovací práce, které nemohou negativně ovlivnit stabilitu vodního díla, a nevyžadují proto ohlášení vodoprávnímu úřadu dle § 15a odst. 6 vodního zákona a § 103 odst. 1 písm. c) stavebního zákona.

[14] Nejvyšší správní soud uznává, že MVE je již řadu let zchátralá a v aktuální podobě nemůže sloužit svému účelu a že případná budoucí rekonstrukce a zprovoznění MVE budou i vzhledem k potřebě zbudování nového výtokového potrubí a rekonstrukce nátokového potrubí obtížné. Stěžovatel se však mylí, pokud z těchto skutečností dovozuje, že MVE přestala být vodním dílem ve smyslu vodního zákona, nebo že z právního hlediska přestala být s K. rybníkem funkčně propojena. Ze zákona nevyplývá, že by stavby k využití vodní energie a energetického potenciálu přestávaly být vodním dílem z důvodu více či méně dočasné ztráty schopnosti sloužit svému účelu, anebo z důvodu, že se dle údajů v centrální evidenci vodních toků nenacházejí na „vodním toku“, ale na „vodním recipientu mimo vodní tok“. V případě pochybností náleží pravomoc závazně posoudit, zda se o vodní dílo jedná či nikoliv, v souladu s § 55 odst. 4 vodního zákona místně příslušnému vodoprávnímu úřadu. V tomto případě již vodoprávní úřad rozhodl a přezkum jeho výše uvedeného rozhodnutí není předmětem tohoto řízení. Nejvyšší správní soud zároveň odkazuje na své rozhodnutí ze dne 27. 10. 2022, č. j. 1 As 170/2021-35, ve

pokračování

kterém již stěžovateli poskytl srozumitelné odpovědi na řadu jeho opakovaných námitek týkajících se např. existence vodního díla, povolení k nakládání s vodami či okolností technickobezpečnostního dohledu v souvislosti s pracemi na rybníku K.

[15] Jakkoli nelze obecně ničeho namítat vůči snaze stěžovatele starat se o vodní dílo K. rybník, chránit okolní stavby a postupovat při tom v souladu s pokyny autorizovaných osob, ani po přihlédnutí k faktickým poměrům nelze odhlédnout od povinností, které mu vyplývají ze stavebního a vodního zákona. Jinými slovy, zabetonovat nátokový objekt a odstranit jeho hrazení nebylo možné bez povolení vodoprávního úřadu v souladu s § 15 odst. 1 vodního zákona. Případně mohlo být požádáno o dodatečné povolení stavby dle § 129 stavebního zákona.

[16] Námitka, že MVE není v katastru nemovitostí zapsána jako vodní dílo, nýbrž jako stavba technického vybavení, není přípustná. Stěžovatel ji totiž neuplatnil v řízení před krajským soudem, ač tak mohl učinit (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[17] Dalšími listinami, které stěžovatel ke kasační stížnosti připojil jako důkazní návrhy, ať už jde o listiny, které již jsou součástí spisu, či o listiny nově předložené, se Nejvyšší správní soud nezabýval, neboť ve vztahu k rozhodným skutečnostem nejsou relevantní.

[18] Lze shrnout, že z těchto důvodů krajský soud správně posoudil právní otázku, že se v tomto případě nejednalo o udržovací práce nevyžadující ohlášení ve smyslu § 15a odst. 6 vodního zákona a § 103 odst. 1 písm. c) stavebního zákona. Ani kasační důvod ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tedy není naplněn.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené závěry zamítl kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. jako nedůvodnou.

[20] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v tomto řízení o kasační stížnosti úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady v souvislosti s tímto řízením nevznikly, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

[21] Osobám zúčastněným na řízení I), II) a III) soud žádnou povinnost neuložil, proto jim ani nemohly vzniknout náklady s jejím splněním (§ 60 odst. 5 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. února 2023

Mgr. Eva Šonková
předsedkyně senátu